

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

U 41/2021 vp
Komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja
neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N:o 910/2014
muuttamisesta eurooppalaisen digitaalisen identiteetin
kehityksen vahvistamisen osalta

Maarit Huotari, lainsäädäntöneuvos
Hallintovaliokunnan etäkuuleminen 23.11.2021

eIDAS-asetus ja muutosehdotuksen sisältö

EU:n eIDAS-asetus

Mitä eIDAS-asetus koskee? (Nyt ja jatkossa)

1) sähköistä tunnistamista

- Eli henkilöllisyyden luotettavaa osoittamista palveluun pääsemiseksi
- Nykyisin tapahtuu vahvojen tunnistusvälineiden avulla
 - Suomessa tällä hetkellä pankkitunnukset, mobiilivarmenne ja henkilökortin kansalaisvarmenne
- Jäsenvaltioilla on *mahdollisuus* ilmoittaa komissiolle kansallinen tunnistusväline, jolloin mahdollista tunnistautua toisen jäsenvaltion julkishallinnon palveluihin
 - Esim. virolaisella tunnistusvälineellä voisi tunnistautua Suomen verohallinnon palveluihin.

EU:n eIDAS-asetus

2) sähköiseen asiointiin liittyviä luottamuspalveluita

- Luottamuspalveluja ovat esim. sähköinen allekirjoitus ja tietyt varmenteet
- Luottamuspalveluilla luodaan luottamusta sähköiseen asiointiin, mutta käytännössä ne eivät näy käyttäjälle vaan ovat näkymättömissä palvelujen rakenteissa.
- Suomessa näiden palvelujen tarjoajia on kuitenkin vielä vähän

Komissio antoi ehdotuksen asetuksen muuttamisesta kesäkuussa 2021

- Muutosasetus, jolla täydennetään, tarkennetaan ja muutetaan jo olemassa olevaa eIDAS-asetusta
- eIDAS-asetus kuuluu sekä VM:n että LVM:n hallinnonalaan.

Mikä muuttuu?

1. Uusi eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakkosovelluksia koskeva lainsäädäntökehikko.

- Lompakkosovelluksella tarkoitetaan mobiilisovellusta, jolla voi osoittaa henkilöllisyytensä sähköisesti ja esittää vahvistettuja tietoja
 - Sähköinen tunnistaminen ja erilaiset luottamuspalvelut (esim. todistukset)
 - Yhteinen sääntely: määriteltäisiin toiminnalliset ja tekniset vaatimukset
- Jäsenvaltioilla velvollisuus antaa vähintään yksi lompakkosovellus
 - Voidaan tuottaa julkisen tai yksityisen sektorin toimesta
- Lompakkosovelluksen tekniset yksityiskohdat ja standardit ovat vielä avoimia.
 - Jäsenvaltioiden olisi yhteistyössä komission kanssa valmistettava käytännön määrittelyt ja standardit (ns. Toolbox).

Mikä muuttuu?

2. Asiointi yksityisen sektorin palveluissa osin mukaan asetuksen piiriin.

- Tarkoitus, että lompakkosovellusta voisi käyttää laajasti yhteiskunnan palveluissa niin julkisella kuin yksityisellä sektorilla. Osin velvollisuus hyväksyä.

3. Kehitettäisiin sähköisen tunnistamisen järjestelmien ilmoittamista.

- Jäsenvaltioilla olisi jatkossa velvollisuus ilmoittaa sähköinen tunnistusväline komissiolle.
- Järjestelmän vaatimustenmukaisuus voitaisiin osoittaa vertaisarvioinnin sijaan myös sertifioinneilla.

4. Lisättäisiin uusia luottamuspalveluita asetuksen soveltamisalaan.

- Esim. sähköiset attribuuttitodistukset

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto kannattaa eIDAS-asetuksen uudistusta

- Yleisesti myönteinen kanta eIDAS-asetuksen uudistukseen: tärkeää edistää rajat ylittävää asiointia ja sähköistä liiketoimintaa
- Valtioneuvosto suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti lainsäädäntökehikon luomiseen lompakkosovelluksille
 - Tulisi täydentää kansallisia identiteetinhallinnan menetelmiä ja mahdollistaa yhteistyö julkisen sektorin sekä yksityisen sektorin toimijoiden välillä
 - Jäsenmaiden velvollisuus lompakkosovelluksen tarjoamiseen periaatteellisesti merkittävä
- Valtioneuvosto voi kannattaa korkeaa varmuustasoa lompakkosovelluksille mm. turvallisuuden varmistamiseksi
 - Kuitenkin arvioitava, onko korkeaa varmuustasoa aina edellytettävä, ja voitaisiinko korotetulla tasolla saavuttaa riittävä turvallisuus

Lompakkosovellus: Yksityisen sektorin näkökulma

- Tunnistuspalvelun tarjoajien toimintaedellytysten turvaaminen ja innovaatioiden mahdollistaminen tärkeää
 - Ehdotus todennäköisesti muuttaisi merkittävästi nykyisen vahvan sähköisen tunnistamisen toimintaympäristön liiketoimintaperusteita, muutoksia arvioitava
- Valtioneuvosto pitää myönteisenä, että tietyt yksityisen sektorin toimijat velvoitetaan hyväksymään lompakkosovellus palveluissaan
 - Lisää lompakkosovelluksen yleiskäyttöisyyttä ja turvallisuutta
- Ehdotukseen sisältyy listaus toimialoista, joilla olisi velvollisuus hyväksyä lompakkosovellus palveluissaan
 - Toimialalistauksen oltava tarkkarajainen ja tarkoituksenmukainen

Lompakkosovelluksen taloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset

- Muutoksesta aiheutuu todennäköisesti merkittäviä taloudellisia vaikutuksia yksityiselle ja julkiselle sektorille
 - Toistaiseksi vaikea arvioida
- Lompakkosovelluksen toteutus- ja käyttökustannukset merkittäviä
 - Komission arvio: 10 miljoonaa euroa, jos jäsenmaat tuottavat sovelluksen itse
 - Vrt. Suomen digitaalisen henkilöllisyyden hanke: digitaalisen henkilöllisyystodistuksen kertaluonteisten toteutuskustannukset yli 16 miljoonaa euroa, jatkuvat ylläpitokustannukset vuosittain noin 6 miljoonaa euroa
 - eIDAS-asetuksen mukaisen lompakkosovelluksen kustannukset todennäköisesti korkeammat kuin kansallisen hankkeen mukaisen sovelluksen

Muita näkökulmia

- Myönteinen suhtautuminen jäsenvaltioille ehdotettuun velvollisuuteen ilmoittaa tunnistusjärjestelmä komissiolle
 - Käytännön tasolla haasteita asioida toisen jäsenvaltion ilmoittamalla tunnistusmenetelmällä, velvollisuus ei poista näitä
- Kannatetaan *sähköisten attribuuttitodistusten* ja muiden uusien luottamuspalveluiden lisäämistä asetuksen soveltamisalaan
- Tärkeää varata kehittämiselle ja toteuttamiselle riittävä aika, ehdotettua aikataulua voidaan pitää kunnianhimoisena
 - Teknisten rakenteiden ja viitekehyksen määrittäminen on tarkoitus aloittaa rinnakkain lainsäädäntöehdotuksen käsittelyn

Kiitos